

Treści nauczania–uczenia się i przewidywane efekty edukacyjne - kl. 3

Opracowano na podstawie : „Elementarz odkrywców”- Program nauczania– uczenia się dla I etapu kształcenia edukacji wczesnoszkolnej.”

Na szaro zaznaczono przewidywane efekty przypisane treściom wykraczającym ponad podstawę programową.

Edukacja	Treści nauczania – „Elementarz odkrywców”, klasa 3	Przewidywane efekty edukacyjne (umiejętności, wiadomości, społecznie akceptowane zachowania)
polonistyczna	1. Osiągnięcia w zakresie słuchania:	– obdarza uwagę rówieśników i dorosłych – słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach – okazuje szacunek wypowiadającej się osobie – wykonuje proste zadania według usłyszanej instrukcji, podawanej przez nauczyciela etapowo – zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi – słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela – słucha uważnie i z powagą wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, obchodów świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych – słucha tekstów interpretowanych artystycznie – przejawia w powyższych wydarzeniach zachowanie adekwatne do sytuacji – słucha wypowiedzi innych i najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć – potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiedzania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę
	2. Osiągnięcia w zakresie mówienia:	– mówi na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym oraz inspirowane literaturą – wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji – formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia – wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą, wydarzeniami kulturalnymi – porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy – opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe – wypowiada się na temat ilustracji – opowiada treść historyjek obrazkowych – systematycznie wzbogaca słownictwo czynne – odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji – omawia treść przeczytanych tekstów i obejrzanych ilustracji – nadaje znaczenie i tytuł obrazom i fragmentom tekstów – składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy – recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki – dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażając szacunek i empatię do rozmówcy – dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno – nazywa czynności, sytuacje, doświadczenia – wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi

		– nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi – uczestniczy w zabawie teatralnej – ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego – rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie
	3. Osiągnięcia w zakresie czytania:	– odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy – porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych – uzupełnia brakującą ilustrację historyjki obrazkowej – czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych – czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z nowych wyrazów – czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne – czyta w skupieniu po cichu i rozumie teksty drukowane – czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszytcie – wyodrębnia postacie i zdarzenia w tekstach do nauki czytania i krótkich tekstach literackich – ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność – odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych – odróżnia postacie główne i drugorzędne – wskazuje cechy i ocenia bohaterów – uzasadnia ocenę bohaterów – określa nastrój w przeczytanym utworze – wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera – odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych – wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie – wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela – wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia – wyróżnia w czytanych utworach literackich zdania opisujące bohatera (człowieka lub zwierzę) – eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadanie twórcze, np. dalsze losy bohatera – komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu – wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis – czyta książki wskazane przez nauczyciela – czyta książki samodzielnie wybrane
	4. Osiągnięcia w zakresie pisania:	– dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma – pisze czytelnie i płynnie zdania i tekst ciągły – rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu – pisze w jednej linii – przepisuje zdania i tekst ciągły – przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć – pisze z pamięci wyrazy i zdania – pisze ze słuchu wyrazy i zdania – stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu – zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne

		– porządkuje i zapisuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery – zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące dyscyplin naukowych – pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic, nazwy geograficzne, tytuły utworów i książek – zna zasadę pisowni wyrazów z „ó”(wymiana na „o, a, e”) – zna zasadę „rz” wymiennego na „r” – zna zasadę pisowni wyrazów z końcówką „-ów, -ówka” – zna zasadę pisowni „rz” po spółgłoskach – zna zasadę pisowni „ż” wymiennego na „g” – zna zasadę pisowni „ch” wymiennego na „sz” – zna zasadę rozdzielnej pisowni „nie” z czasownikami – zna zasadę łącznej pisowni „nie” z przymiotnikami – zna niektóre wyjątki w pisowni „sz” po spółgłoskach (pszczoła, pszenica, kształt, wszyscy, wszędzie) – zna zasadę pisowni „sz” po spółgłoskach w pisowni przymiotników w stopniu wyższym i najwyższym (bez podawania nazw stopni) – zna zasadę pisowni „u” w końcówce -uje, -uję, -ują w pisowni czasowników – zna zasadę pisowni „u” w końcówkach -unek, -unka – pisze poprawnie wyrażenia przymkowe – nad, pod, obok, w, za, przy, przed – pisze samodzielnie kilka zdań na podany temat – pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list – zapisuje wielką literą adres nadawcy i odbiorcy listu – pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe – układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności – układa i zapisuje plan wypowiedzi – układa i pisze opis przedmiotu, rośliny, zwierzęcia na podstawie ilustracji lub własnych obserwacji – układa i zapisuje opowiadanie złożone z około 10 zdań
	5. Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego:	– wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski – różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski – rozróżnia i stosuje w poprawnej formie rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki – określa rodzaje rzeczownika w liczbie pojedynczej – rozpoznaje czasy czasownika – wprowadzenie terminów: czas teraźniejszy, przeszły, przyszły – rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych – przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone – stopniuje przymiotniki (stopniowanie regularne bez nazywania stopni) – gromadzi słownictwo wokół danego tematu – gromadzi wyrazy/skojarzenia z podanym wyrazem – rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym – łączy w pary i tworzy pary wyrazów o znaczeniu przeciwnym (różne części mowy) – zna wyrazy dźwiękonaśladowcze, – tworzy rodziny wyrazów – używa wyrazów bliskoznacznym – zna wyrazy o różnym znaczeniu, taka sama pisownia, różna pisownia, takie samo brzmienie (homonimy) np. zamek–budowla, w drzwiach oraz wyrazy o innym znaczeniu, innej pisowni (homofony) np. morze, może

		- tworzy rymy - tworzy wyrazy miłe i nieprzyjemne (kot, kotek, kocur, kocisko; pies, psina, psisko; ptak, ptaszek, ptaszysko itp.) - zna znaczenie wybranych porównań, stałych związków frazeologicznych i przysłów - łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdania pojedyncze i zdania złożone - odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą, określa, który tekst jest notatką, zagadką, życzeniami, zaproszeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem, listem
	6. Osiągnięcia w zakresie samokształcenia:	- podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając z słownika ortograficznego - korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii, zasobów internetu i rozwija swoje zainteresowania - wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się
matematyczna	1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:	- określa położenie przedmiotów w przestrzeni i na płaszczyźnie - rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała i drugiej osoby - wyprowadza kierunki od siebie i innej osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku) - dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury symetrycznej - porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy i porządkuje je w serie malejące i rosnące - posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos
	2. Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności:	- liczy (w przód i wstecz) od danej liczby po 1, po 2, po 10 w dostępnym mu zakresie - liczy setkami do 1000 - rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym - wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki, tysiące - odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr i <u>słownie</u> liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1500, 10 000, 800 000): - umie zapisać cyframi i odczytać wybrane liczby do 1 000 000 - porównuje dwie dowolne liczby w zakresie 10 000 (słownie i z zastosowaniem znaków: <, >, =) - porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie - rozumie sformułowania typu: liczba o 7 i więcej większa, liczba o 10 i więcej mniejsza w zakresie dostępnym dla dziecka
	3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami:	- wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia oraz związku między nimi - korzysta intuicyjnie z własności działań - dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach) zakresie 1000 - mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia - mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20 - mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań - rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko) - stosuje własną strategię obliczeń, poprawnie zapisuje przeprowadzone obliczenia - posługuje się znakiem równości, znakami czterech podstawowych działań - korzysta intuicyjnie z własności działań - dodaje liczby dwucyfrowe typu $32 + 24$, $45 + 38$ i odpowiednie przypadki odejmowania, zapisując w razie potrzeby – częściowe wyniki działań lub wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik

		– sprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 – sprawdza wyniki dodawania za pomocą odejmowania – podejmuje próby obliczania sum i różnic różnymi sposobami – dodaje i odejmuje sposobem pisemnym – oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$ – podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabeli mnożenia – sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia – ilustruje mnożenie i dzielenie – stosuje w praktyce i na materiale manipulacyjnym rozdzielność mnożenia względem dodawania – zna terminy: czynniki, iloczyn, dzielna, dzielnik, iloraz – oblicza niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę) – rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę) – ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je – porównuje, dodaje i odejmuje pełne tysiące w zakresie 10 000
	4. Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych:	– analizuje i rozwiązuje zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach, diagramach, tabelkach lub w słownie podanej treści, – dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób np. diagramie – rozwiązuje, układa i przekształca zadania jednodziałaniowe – rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe – rozwiązuje zadania złożone łańcuchowo – rozwiązuje zadania złożone niełańcuchowo – stosuje w ćwiczeniach praktycznych porównywanie ilorazowe – rozwiązuje zadania na porównywanie ilorazowe – rozwiązuje zadania złożone w kilku etapach – rozwiązuje wybrane zadania złożone – podejmuje próby rozwiązywania zadań złożonych w jednym zapisie zgodnie z kolejnością sugerowaną treścią zadania – układa zadania tekstowe do podanych sytuacji, rysunków i formuł działań, rozwiązuje je i przekształca – rozwiązuje zadania nietypowe i celowo źle sformułowane – rozwiązuje zadania typu logicznego – tworzy lamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną – wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych
	5. Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych:	– rozpoznaje i nazywa figury: koło, prostokąt (w tym kwadrat), trójkąt – rozpoznaje i poprawnie nazywa figury położone nietypowo – rysuje odcinki i łamane o podanej długości – rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty) wykorzystując sieć kwadratową – mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego – oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym kwadratu) o danych bokach – rysuje drugą połowę figury geometrycznej – rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu – kontynuuje regularność w prostych motywach (szlaczki, rozety)

		- rozpoznaje i nazywa wybrane cechy figur geometrycznych - dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej - mierzy i zapisuje wyniki pomiarów długości, szerokości i wysokości przedmiotów - dokonuje pomiarów odległości między obiektami, porównuje wyniki - posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr, kilometr - wyjaśnia związki między jednostkami długości - posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi - wyjaśnia pojęcie kilometra - wie, że 1 cm to 10 mm
	6. Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:	- klasyfikuje objekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy - dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka - dzieli na dwie i cztery części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć - używa pojęcia „kilometr” w sytuacjach życiowych (np. przejechaliśmy 27 km) - wykonuje łatwe obliczenia dotyczące miar długości (z zamianą jednostek) - waży przedmioty, używa określeń: tona, kilogram, pół kilograma, dekagram, gram - wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (z zamianą jednostek) - porównuje ciężar przedmiotów, wskazuje przedmioty lżejsze i cięższe - odmierza płyny różnymi miarkami - używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra - dokonuje prostych obliczeń i porównuje ilości mierzonych płynów - odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym) wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu - posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, pół godziny, kwadrans, minuta, sekunda - wykonuje proste obliczenia zegarowe w obrębie godzin i minut - oblicza upływ czasu z użyciem jednostek: pół godziny, kwadrans - posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera - wie, do czego służą termometry i jakie są ich rodzaje - mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją (również temperatury ujemne bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera) - zna kolejność dni tygodnia i miesięcy w roku, liczbę dni w miesiącu - odczytuje, podaje i zapisuje daty - umie uporządkować chronologicznie podane daty - wykonuje proste obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych - wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej - zna będące w obiegu monety i banknoty (złote, grosze) - rozumie pojęcie długu i konieczność jego spłaty - rozumie zależności między ilością, ceną i wartością - oblicza koszt zakupów na podstawie ilości i ceny towarów

		- liczy wartość otrzymanej reszty - układa, rozwiązuje i przekształca proste zadania o kupowaniu i płaceniu - wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad - przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne - wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się
społeczna	1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego:	- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodziną, klasą, a także społecznością lokalną i narodem - poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach - uczestniczy w wydarzeniach i uroczystościach szkolnych oraz organizowanych przez społeczność lokalną - wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki - wymienia własne prawa i obowiązki jako członka rodziny i ucznia, stara się przestrzegać ich i stosować je w codziennym życiu - przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad - ocenia postępowanie swoje i innych osób odnosząc się do poznanych wartości takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne - stosuje formy grzecznościowe w stosunku do dorosłych, w uprzejmy sposób zwraca się do kolegów - okazuje swoim bliskim miłość i przywiązanie - nawiązuje i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości - respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku - stara się dzielić z potrzebującymi - wie, że warto być odważnym, zwłaszcza jeśli krzywdzeni są słabsi - zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych i dostosowując możliwości do realiów ekonomicznych rodziny - stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, przeciwdziała kłamstwu i obmowie - wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich - wie, że wyrządzone szkody należy naprawić - przedstawia siebie i grupę, do której należy, klasę - zna podstawowe relacje rodzinne między najbliższymi - rozumie termin adopcja - zapisuje swój adres, zawód rodziców i innych wybranych członków rodziny - posługuje się tymi danymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób, dla bezpieczeństwa własnego jest powściągliwy w używaniu danych osobistych w sytuacjach nowych i wirtualnych - rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, np. drużyny i kluby sportowe - stosuje we właściwej sytuacji słowa: porozumienie, umowa - uczestniczy w wyborach do samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole - wymienia przykłady stowarzyszeń powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, w tym stowarzyszenia pomocy osobom niepełnosprawnym, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa, Unia Europejska

		- nazywa wybrane narodowości - jest tolerancyjny – wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny) - przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt i tradycji w różnych regionach Polski - wie, że są różnice między ludźmi różnych narodów i kultur, podaje przykłady z wybranych krajów Unii Europejskiej i innych regionów świata (m.in. opisuje tradycyjne życie Eskimosów) - wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu - komunikuje się za pomocą nowych technologii - współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych - jest uczynny i uprzejmy wobec innych, nawet jeśli różni się od niego pod względem sytuacji materialnej czy zwyczajów - wie, że wynagrodzenie otrzymuje się za pracę - wie, że ludzie mają różną sytuację materialną - wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych, należy dostosowywać własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny - w sytuacjach codziennych niesie pomoc potrzebującym, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym - opisuje, jakie trudności mogą mieć w życiu osoby niesłyszące lub niewidzące - ma świadomość istnienia języka migowego oraz alfabetu Braille’a
	2. Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym:	- opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego - wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych - opowiada wybrane polskie legendy związane m.in. z Wisłą, Krakowem, Warszawą, Wieliczką, powstaniem nazw wybranych miejscowości - zna pełną nazwę swojej ojczyzny - rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło i flagę Polski, hymn polski oraz wybrane stroje ludowe (krakowski, góralski) - opowiada o przygotowaniach do świąt, również państwowych (w tym 1 Maja, 2 Maja, 3 Maja, 11 Listopada oraz 1 Listopada) i w miarę możliwości w nich uczestniczy - wykonuje chorągiewkę lub kokardę narodową - zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp. - wie, kiedy zakładamy stroje w barwach narodowych - rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, wyjaśnia pojęcie „patron” - wymienia imię pierwszego króla Polski - zna znaczenie wyrazu konstytucja, wymienia instytucje i osoby, które rządzą w Polsce - wymienia nazwy dawnych stolic Polski (Gniezno, Kraków) - wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich - opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, iż stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie - podaje przykłady zmian, które zaszły w świecie w ciągu ostatnich stu lat - opowiada, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się sposoby oświetlania i ogrzewania domów, porozumiewania się, ubierania, transportu, pieczenia chleba, płacenia - opowiada o życiu w osadzie biskupińskiej i w średniowiecznym zamku

		- podaje przykłady dawnych zawodów i opisuje je (m.in. dorożkarz, garncarz, kowal, rymarz, bednarz) - potrafi podzielić wybrane obiekty na zabytkowe i współcześnie wybudowane na przykładzie Warszawy - opowiada historię własnej rodziny, przedstawia jej tradycje - przedstawia wybrane postacie i prezentuje ciekawostki o wielkich Polakach, w tym o Fryderyku Chopinie, Mikołaju Koperniku, Ignacym Łukasiewiczu, Marii Skłodowskiej-Curie, Mirosławie Hermaszewskim, Janie Matejko, Janie Pawle II, Januszu Korczaku, a także o małych powstańcach z powstania warszawskiego i harcerzach z Szarych Szeregów - opowiada historię odkrycia Ameryki oraz podboju kosmosu - zna najważniejsze dla Polski wydarzenia historyczne m.in. w kilku zdaniach opisuje odzyskanie przez Polskę niepodległości, II wojnę światową, powstanie warszawskie
przyrodnicza	1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:	- rozpoznaje w swoim otoczeniu wybrane gatunki roślin i zwierząt, w tym chronione, typowe dla różnych regionów i krajobrazów Polski - rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, zbiorników wodnych, a także sadu, ogrodu i parku - opisuje przyrodę polskich gór - wymienia przykłady spotykanych w poznanych ekosystemach gatunków i podstawowych zależności między nimi (np. czym żywią się zwierzęta, jakie mają schronienia) - określa składowe i funkcje ekosystemu na przykładzie lasu - rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka w polskim środowisku przyrodniczym, w tym opisuje przyrodę Arktyki i Antarktydy, sawanny, pustyni, rafy koralowej i lasu deszczowego - rozpoznaje i opisuje w kilku zdaniach wymienione ekosystemy - rozpoznaje wybrane, popularne gatunki hodowlane - wie, w jaki sposób warunki konieczne do rozwoju rośliny, są zaspokajane w hodowlach (m.in. porównuje ze sobą piasek i ziemię z ogrodu) - prowadzi proste hodowle roślin - przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowanymi i innymi - potrafi opowiedzieć o pracach prowadzonych przez człowieka w gospodarstwie rolnym, na polu, w ogrodzie i na łące w kolejnych porach roku - wymienia nazwy gatunków hodowanych i uprawianych w Polsce m.in. podaje przykłady roślin włóknistych, oleistych, okopowych, uprawnych egzotycznych, drzew i krzewów owocowych, zbóż, ziół leczniczych, warzyw o jadalnych łodygach, korzeniach itd. - podaje przykłady ras psów - wyjaśnia słowo „ozimina” - wymienia przykłady szkodników i sprzymierzeńców ogrodnika - wie, jakie korzyści czerpie człowiek z uprawy roślin i hodowli zwierząt m.in. łączy produkty z gatunkiem, dzięki któremu je otrzymujemy, wymienia przykłady sytuacji, w których zwierzęta (psy, konie) pomagają człowiekowi - wie, w jaki sposób może pomóc zwierzętom ze schronisk - zna podstawowe elementy budowy i funkcjonowania roślin (m.in. wyróżnia ich podstawowe formy, wymienia przykłady roślin zimozielonych) - zna podstawowe elementy budowy i funkcjonowania zwierząt (m.in. opowiada o różnych strategiach życiowych dotyczących odżywiania i rozwoju)

		– odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia – opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie podczas pór roku oraz doby m.in. zna sposoby przystosowywania się zwierząt do zmieniających się warunków (odloty i przyloty ptaków itd.), umie powiązać kolejne fazy rozwoju roślin z porami roku (w tym rozwój kwiatów i owoców) – opisuje życie człowieka w konkretnych porach roku (sposób dbania o siebie, prace w gospodarstwie, formy odpoczynku) – wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt – planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych – tworzy notatki z obserwacji – gromadzi i zabezpiecza zbiory przyrodnicze według wskazówek nauczyciela – podejmuje próbę wyjaśnienia istoty obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego – chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimę itd.) – zna wybrane zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka (spalanie śmieci, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów itd.) – wie o istnieniu wybranych form ochrony przyrody (ochrona gatunkowa, Parki Narodowe, pomniki przyrody, rezerваты), wymienia ich przykłady m.in. w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie – wie, jakie informacje można odnaleźć w „Czerwonej Księdze Roślin” oraz „Czerwonej Księdze Zwierząt” – segreguje odpady, stosuje opakowania przyjazne środowisku i oszczędza wodę – ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania – wyjaśnia słowo recykling, wymienia przykłady, co może powstać po przetworzeniu makulatury i innych odpadów – projektuje zabawkę lub urządzenie wykonane przy użyciu odpadów
	2. Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:	– opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców oraz ludzi znanych z miejsca zamieszkania – ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w szkole oraz w służbach mundurowych i medycznych (policjant, strażak, lekarz, weterynarz), a także w innych wybranych zawodach (pilot, kelner, fryzjerka) – przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów użyteczności publicznej – w sytuacji zagrożenia wie, do kogo może się zwrócić o pomoc – zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112 – posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej – posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia – dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki – opisuje na czym polega zdrowy styl życia (ruch, w tym na świeżym powietrzu, higiena również jamy ustnej, prawidłowe odżywianie, odpoczynek) – ma świadomość konieczności słuchania wskazówek lekarza i stomatologa – tłumaczy, czym zajmuje się ortopeda i laryngolog, wymienia lekarzy innych specjalności – wymienia podstawowe przyczyny powstawania chorób (zna termin bakteria, wirus) oraz niepokojące objawy mogące świadczyć o chorobie – zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom

		- zna podstawowe potrzeby fizjologiczne człowieka - nazywa główne części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (serce, naczynia krwionośne, drogi oddechowe, płuca, mózg, nerwy, kości, mięśnie, nerki, pęcherz, przełyk, żołądek, jelita), zna ich podstawowe funkcje i widzi niektóre powiązania między nimi - reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby - zna podstawowe zasady pierwszej pomocy (sprawdzenie przytomności, oddechu i ułożenie w bezpiecznej pozycji nieprzytomnego, a także postępowanie w przypadku zranienia, krwotoku z nosa, oparzenia, zadławienia, przegrzania)
		- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi. - ma świadomość istnienia urzędu rzecznika praw dziecka - wymienia i opisuje podstawowe grupy produktów żywnościowych (warzywa i owoce, nabiał itd.) - ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia - opisuje piramidę żywienia i uzasadnia położenie poszczególnych produktów - ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych - zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjedania ich w nadmiarze - wymienia przykłady witamin, opisuje miejsca w których się znajdują - opisuje różne sposoby przechowywania żywności (mrożenie, kiszenie, suszenie, marynowanie) - opowiada w jaki sposób można w domu przygotować dżem, jakie są etapy przygotowania chleba („od ziarenka do bochenka”) - przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia – wykonuje kanapki lub sałatkę warzywną - ubiera się odpowiednio do stanu pogody - potrafi samodzielnie określić stan pogody w danym dniu i zanotować obserwacje w kalendarzu pogody - analizuje zjawiska i wiąże przyczynę ze skutkiem - orientuje się, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji - rozróżnia podstawowe znaki drogowe - opisuje, w jakim celu stawiane są znaki zakazu, nakazu, informacyjne i ostrzegawcze - stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w miejscach publicznych - orientuje się, że trudne warunki drogowe i atmosferyczne (oblodzenie, zmrok, śnieg) mogą ograniczać bezpieczeństwo pieszych - przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego - wymienia rodzaje statków, samolotów, podaje przykłady nietypowych pojazdów (np. amfibia, drezyna, motolotnia) - opowiada o czynnościach wykonywanych na lotnisku przed odlotem - potrafi kupić bilet na pociąg - stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze, w tym: stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku, wie jak postępować w przypadku samodzielnego pozostania w domu lub kontaktu z nieznanymi - wie, jakie niebezpieczeństwa mogą zagrażać turystom w górach oraz na plaży - rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą - ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, takich jak np. huragan, burza, lawina, śnieżycy, silne promieniowanie słoneczne oraz ich następstwa: powódź, pożar

		- określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach - zna niebezpieczeństwa grożące ze strony roślin (zatrucia, poparzenia, zranienia) - rozpoznaje najpospolitsze grzyby jadalne i trujące - wie, że niektóre zwierzęta mogą być groźne dla człowieka (np. zwierzęta chore, chroniące swoje młode) - orientuje się, że należy zachować ostrożność przy używaniu sprzętów elektrycznych oraz w kontakcie z substancjami chemicznymi stosowanymi w gospodarstwie domowym i rolnym (leki, środki ochrony roślin, detergenty, nieznanne substancje) - ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej - sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi, straży miejskiej - stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych - rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami - stosuje zasady netetykiety - ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka - wymienia przykłady pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka (w tym opisuje działanie katalogu elektronicznego w bibliotece)
	3. Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej:	- określa położenie swojej miejscowości - podaje status administracyjny własnej miejscowości (wieś, miasto) - opisuje charakterystyczne elementy przyrody - opisuje charakterystyczne miejsca wybranego obszaru w Polsce (np. okolicy zamieszkania) w tym Parki Krajobrazowe i Parki Narodowe. - wie, w jakim regionie Polski mieszka - wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, góry (w tym Tatry, Bieszczady, Karkonosze, Baranią Górę), morze, rzeki (Wisłę wraz ze źródłem i ujściem, Odrę, największe rzeki w swoim regionie), wybrane miasta (swoją miejscowość, Warszawę, Gdańsk, Kraków, Toruń, Wieliczkę, stolice makroregionów Polski oraz inne miasta poznawane przy okazji różnych tematów) - wskazuje na mapie Europy państwa graniczące z Polską - rozpoznaje i opisuje typowe krajobrazy Polski (krajobraz nizinny, nadmorski, górski; oraz miejski, przemysłowy, rolniczy) - wskazuje na mapie i opisuje warunki naturalne ważniejszych krain geograficznych Polski - wymienia i opisuje wybrane bogactwa naturalne Polski (sól, węgiel, żelazo, siarkę, ropę naftową, glinę) - wskazuje na globusie lokalizację Polski, kontynentów, biegunów oraz państw znanych z lektur szkolnych) - wymienia i wskazuje na mapie główne kierunki geograficzne - określa położenie miejscowości używając określeń „na północ od...” - podejmuje próby samodzielnego odczytywania mapy oraz wyznaczania trasy na podstawie prostych wskazówek - wymienia nazwę stolicy Polski, opisuje wygląd herbu - opisuje charakterystyczne obiekty Warszawy (w tym również Pomnik Małego Powstańca i Grób Nieznanego Żołnierza), a także Krakowa i Zakopanego - wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju - przedstawia charakterystyczne dla Polski miejsca i tradycje z których słynie, m.in. opowiada o zabytkach Krakowa i Warszawy, najstarszej kopalni w Wieliczce, szczególnie cennych obszarach przyrodniczych, wymienia nazwy miejscowości, w których można zwiedzać zabytkową starówkę, średniowieczne zamki, porty

		- opisuje sporty zimowe, wymienia miejsca, w których można je w Polsce uprawiać oraz nazwiska najbardziej znanych Polskich sportowców (m.in. Adam Małysz, Justyna Kowalczyk) - przy pomocy nauczyciela układa plan wycieczki krajoznawczej do jednego z interesujących miejsc w Polsce - wie, że Polska znajduje się w Europie i należy do Unii Europejskiej - wskazuje na mapie kilka innych państw należących do niej - rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej - opowiada o wybranym przez siebie kraju europejskim - potrafi wymienić przykłady miast będących stolicami państw europejskich - przy pomocy źródeł potrafi rozpoznać flagi wybranych państw europejskich - wyznacza główne kierunki geograficzne na podstawie cienia, przy pomocy nauczyciela – używając kompasu, oraz obserwując inne elementy świata przyrody - wymienia stany skupienia wody, nazywa procesy przejścia między nimi (parowanie, skraplanie, topnienie, zamarzanie). - rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów (w tym grad i mgła) oraz osadów atmosferycznych (rosa, szron, szadź), opisuje w jaki sposób powstają - zna podstawowe zasady obiegu wody w przyrodzie - zna terminy: wody stojące i płynące, wymienia ich przykłady - opisuje podstawowe cechy światła słonecznego i określa sposób jego obserwacji (odbicie np. w wodzie, cień, rozszczepienie – tęczą) - potrafi się posługiwać magnesem i opisuje jego działanie - zna wybrane cechy dźwięku - zna kolejność pór roku - ma świadomość, iż pory roku i doby zależą od położenia ziemi względem Słońca – opisuje wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi - potrafi wytłumaczyć, dlaczego dzień i noc zmieniają czas trwania w ciągu roku - podaje daty rozpoczęcia kolejnych pór roku - potrafi wymienić różnice w pogodzie między poszczególnymi porami roku (m.in. nazywa związane z nimi zjawiska atmosferyczne) - przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym - podaje przykłady innych ciał niebieskich (planety, gwiazdy, Księżyc) - wie, dlaczego Ziemia nazywana jest Błękitną Planetą - zna znaczenie wyrazu atmosfera i grawitacja - wykonuje makietę Układu Słonecznego
plastyczna	1. Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń – wyróżnianie w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:	- wyróżnia kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe, podobieństwa, różnice, cechy charakterystyczne części składowych - wyróżnia wielkości i proporcje, położenie i oddalenie pojedynczych obiektów i elementów złożonych, różnice w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt - wyróżnia barwę, walor różnych barw, różnice walerowe w zakresie jednej barwy, fakturę - wyróżnia cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się

	2. Osiągnięcia w zakresie działalności plastycznej i ekspresji twórczej:	- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie - umie stosować poznane narzędzia i materiały - posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura - wykonuje prace rysunkowe, malarskie i graficzne - wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.) - rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem - maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli - wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, z materiałów naturalnych i przemysłowych (np. szyszki, kasztany, żołądźcie, patyki, kora, papier, bibuła, karton, folia metalowa, cienkie druciki, tworzywa, sznurki, opakowania itd.) - odbija, powiela za pomocą: kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego z ziemniaka, gumy, korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych - wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej, naukowej - wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów, jako niespodzianki (np. prezent, zaproszenie) - przedstawia zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, realne i fantastyczne, uwzględniając możliwości ruchu ludzi i zwierząt, przedstawia obiekty indywidualne i sceny złożone, kolejne etapy zdarzeń - przedstawia sceny, sytuacje, zjawiska, przedmioty, odnosząc je do warunków dotyczących kształtu, wielkości, proporcji, relacji w przestrzeni, barw, faktury, waloru czy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, zamkniętej, otwartej - ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką - przedstawia nastroje, stany uczuciowe, własne i inspirowane przeżyciami, doświadczeniami, marzeniami, stanami pogody, porami roku, utworami literackimi, muzycznymi, filmami, świętami, ważnymi wydarzeniami itd. - tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory - korzysta z narzędzi medialnych w swojej działalności twórczej - umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki - tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
	3. Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych:	- rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę - nazywa dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową - wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej, przedmiotów, obiektów - rozpoznaje wybrane dzieła malarskie - rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa - nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swojego pochodzenia lub innych - odróżnia techniki malarskie od graficznych - wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, obrazu lub rzeźby, reprodukcja - wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych

techniczna	1. Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy:	– dobiera odpowiednie materiały i narzędzia – posługuje się materiałami i narzędziami zgodnie z podanymi zasadami – umie stosować poznane narzędzia i materiały – odmierza odpowiednie ilości materiału (prezentuje ekonomiczny styl działania – nie marnuje materiału) – organizuje pracę i planuje kolejne czynności – utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy – utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie) – sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku – dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy – wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji pracy ze względów bezpieczeństwa – przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie – planuje i realizuje własne projekty/prace – zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji tych prac – wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej – ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiarkowanie w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń – wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie – zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych
	2. Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania:	– odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną – określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych, estetycznych – wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie w czasie podejmowania decyzji o nabywaniu i stosowaniu – wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku (meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego) – wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i wykorzystują dziś siły przyrody (wiatr, wodę) – rozpoznaje wybrane rodzaje maszyn i urządzeń – podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy), transportowych (samochody, statki, samoloty), informatycznych (komputer, telefon komórkowy) – wymienia różne rodzaje budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele i in.) – zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (np. latarka, szczotka do zębów) – wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązania, szycia lub zszywania zszywkami, sklejanie taśmą itp. – wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń rozłącznych: spinania spinaczami biurowymi, wiązania sznurkiem lub wstążką ozdobną – wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe wycinane – umie ciąć papier, tekturę i wybrane tworzywa sztuczne – wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna

		– montuje modele papierowe i z tworzyw sztucznych według podanych prostych instrukcji i schematów rysunkowych (latawce, makiety domów, statków, samolotów i in.) – stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych – umie obsługiwać urządzenia techniczne, stosując się do zasad podanych w instrukcjach obsługi – wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania
informatyczna	1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:	– określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych estetycznych – wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie w czasie podejmowania decyzji o nabywaniu i stosowaniu
	2. Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:	– przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie – planuje kolejne czynności – dobiera odpowiednie materiały i narzędzia – wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej – zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji zadania technicznego
	3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi:	– odmierza odpowiednie ilości materiału (prezentuje ekonomiczny styl działania – nie marnuje materiału) – umie ciąć papier, tekturę i wybrane tworzywa sztuczne – montuje modele papierowe i z tworzyw sztucznych według podanych prostych instrukcji i schematów rysunkowych (latawce, makiety domów, statków, samolotów i in.)
	4. Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych:	– dobiera właściwe narzędzia pracy i posługuje się nimi zgodnie z podanymi zasadami – umie obsługiwać urządzenia techniczne, stosując się do zasad podanych w instrukcjach obsługi – utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy – utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie) – sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku
	5. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:	– posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami – zna zasady bezpiecznej pracy w Internecie – rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania związane z pracą przy komputerze w pracowni komputerowej oraz w domu oraz w Internecie – przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób
muzyczna	1. Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki:	– odróżnia podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo i dynamikę) – aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy – rozpoznaje i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny słuchanych utworów – rozpoznaje różne rodzaje źródeł dźwięku – rozpoznaje utwory wykonywane solo i zespołowo, na chór i na orkiestrę – zna i rozpoznaje niektóre rodzaje głosów ludzkich (sopran, bas) – rozpoznaje brzmienie wybranych instrumentów muzycznych (fortepianu, gitary, skrzypiec, trąbki, fletu, perkusji) – zna podstawowe formy muzyczne (AB, ABA) i reaguje ruchem lub gestem na ich części – uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią – zachowuje się kulturalnie podczas koncertu – wyraża opinie o wysłuchanych prezentacjach muzycznych

	2. Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej. Śpiew:	– improwizuje głosem proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów – śpiewa własne piosenki i rymowanki (rymowanki powitalne, wyliczniki, fraszki szkolne i inne) – podczas śpiewu dba o prawidłową postawę, artykulację i oddech – śpiewa piosenki charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich – realizuje proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych – śpiewa i rozpoznaje hymn Polski
	3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec:	– reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany – wykonuje improwizacje ruchowe do podanej muzyki – improwizuje ruch kukiełek do muzyki – realizuje proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych, gestów i ruchu – wykonuje taniec dworski z epoki renesansu – tańczy podstawowe kroki i figury poloneza i kujawiaka – zna i tańczy kroki oraz figury gawota oraz prostego ludowego tańca rumuńskiego i tańca kowbojskiego
	4. Gra na instrumentach muzycznych:	– odtwarza proste rytmy i schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych – gra proste melodie i akompaniamenty na dzwonkach i na flecie – wykonuje proste ilustracje instrumentalne do podanych tekstów i obrazów – improwizuje na instrumentach muzycznych według ustalonych zasad
	5. Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku:	– zna wybrane znaki notacji muzycznej i reaguje na nie (wyraża ruchem czas trwania wartości rytmicznych, nut, pauz) – zapisuje dźwięki za pomocą układu klocków rytmicznych i wykorzystuje zapis w zabawie – korzysta z zapisu melodii w czasie gry na flecie lub na dzwonkach – wie, że muzykę można zapisać za pomocą znaków muzycznych, zarejestrować przy pomocy komputera, dyktafonu, telefonu
wychowanie fizyczne	1. Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia:	– utrzymuje w czystości ręce i całe ciało – przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu – wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie – dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych na świeżym powietrzu do rodzaju pogody i pory roku (nakrycie głowy – słońce, lekki mróz itp.) – dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych w pomieszczeniu do panujących tam warunków – wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia – zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania organizmu – przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu, np. pływania, kilkugodzinnej wycieczki, wędrówki itp. – ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń – uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej – akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu – wyraża zrozumienie i empatię poprzez zachowanie wyprowadzone z tych wartości – wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i można im zapobiegać (szczepienia ochronne, właściwe odżywianie, aktywność fizyczną przestrzeganie higieny) – dba o prawidłową postawę podczas siedzenia w ławce i przy stole

		- zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania organizmu - właściwie zachowuje się w czasie choroby - wie, że nie można samodzielnie zażywać żadnych leków ani stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem - posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem - umie wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych - wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia - zna numery służb ratunkowych i ogólnopolski numer alarmowy 112
	2. Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych:	- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, kłęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad kłęczny, skrzyżny, skulony, prosty - wykonuje skłony, skrętoskłony - pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne - biega z wysokim unoszeniem kolan - biega w połączeniu ze skokiem - biega z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki - biega z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego - biega w różnym tempie - realizuje marszobieg - wykonuje przewrót w przód i w tył na materacu z przysiadu podpartego - wykonuje samodzielnie rozgrzewkę podczas truchtu - rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu - rzuca oburącz do przodu, z nad głowy, piłką małą i dużą - toczy i kozłuje piłkę - rzuca małymi przyborami na odległość i do celu - skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała - skacze w dal dowolnym sposobem - skacze przez skakankę - podnosi i przenosi przybory - wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoski z zeskoki, skoki zajęcze - wykonuje skłony, skrętoskłony - wykonuje przetoczenie, czołganie, podciąganie - wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu - wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej - wspina się, np. na drabinkach - mocuje się w parach w pozycjach niskich i wysokich - wykonuje próbę siły mięśni brzucha - wykonuje próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa - współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas zadań gimnastycznych - samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wad postawy

	3. Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych	- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych, mini-grach i grach terenowych, zawodach sportowych - reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porządkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych) - respektuje i podporządkowuje się decyzjom sędziego - organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez - zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej kolegów i koleżanek – uczestników zabawy - respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju - radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej - gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu - respektuje przepisy, reguły zabaw zespołowych, gier ruchowych i sportowych - respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może tworzyć zagrożenie bezpieczeństwa - uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek, np. ringo, mini-koszykówka, mini-siatkówka, mini-piłka ręczna i nożna - potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier: rzuty ringiem, piłką do kolegi, oburącz stojąc lub w biegu, elementy kozłowania stojąc lub w biegu, rzucanka siatkarska itd. - układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy - układa niekonwencjonalne zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, np. wyścig olbrzymów – czworakowanie w dużych butach, wyścig klaunów – wędrówka pary uczniów połączonych szarfą itp. - ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu - jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. na hulajnodze, rolkach, deskorolce, rowerze, sankach, łyżwach